BÀI TẬP CHƯƠNG 1

(Những khái niệm và công nghệ máy tính -Hiệu suất máy tính)

---000---

Các bài tập chương này được trích dẫn và dịch lại từ:

Computer Organization and Design: The Hardware/Software Interface, Patterson, D. A., and J. L. Hennessy, Morgan Kaufman, Third Edition, 2011.

Bài 1.

Tìm từ hoặc cụm từ trong danh sách sao cho phù hợp nhất cho các câu hỏi bên dưới (Sinh viên sử dụng các số thứ tự bên cạnh từ/cụm từ đó để trả lời). Chỉ sử dụng 01 lựa chọn phù hợp nhất cho câu trả lời.

1.	virtual worlds	14. operating system	
2.	desktop computers	15. compiler	
3.	servers	16. bit	
4.	low-end servers	17. instruction	
5.	supercomputers	18. assembly language	
6.	terabyte	19. machine language	
7.	petabyte	20. C	
8.	. datacenters	21. assembler	
9.	embedded computers	22. high-level language	
10.	multicore processors	23. system software	
11.	VHDL	24. application software	
12.	RAM	25. cobol	
13.	CPU	26. fortran	

- Máy tính được dùng để giải quyết các vấn đề lớn và thông thường truy cập qua 1.1 mang
 - Answer: 3.servers
- 10¹⁵ byte hoặc 2⁵⁰ byte 1.2 Answer: 7. petabyte
- Máy tính có sự kết hợp của hàng trăm ngàn bộ xử lý và hàng terabyte bộ nhớ. 1.3

Answer: 5. supercomputers

1.4 Các ứng dụng mang tính khoa học viễn tưởng ngày nay có lẽ sẽ được hiện diện trong tương lai gần.

Answer: 1. Virtual worlds

Một loại bộ nhớ được gọi là bộ nhớ truy xuất ngẫu nhiên. 1.5

Answer: 12. RAM

1.6 Môt phần của một máy tính được gọi là đơn vị xử lý trung tâm.

Answer: 13. CPU

1.7 Hàng ngàn bô vi xử lý tao thành một cluster (bó, cum) lớn.

Answer: 8. datacenters

Môt vi xử lý chứa vài bô xử lý trong cùng một chip. 1.8

Answer: 10. multicore processors

1.9 Giống máy tính để bàn, nhưng không có màn hình hoặc bàn phím thường được truy cập qua mạng.

Answer: 4. low-end servers

1.10 Đây là lớp máy tính có số lương lớn nhất hiện nay, và chỉ chay một ứng dung hoặc một nhóm ứng dung liên quan.

Answer: 9. embedded computers

1.11 Ngôn ngữ mô tả phần cứng.

Answer: 11. VHDL

Máy tính cá nhân có hiệu năng tốt cho người dùng đơn lẻ với giá rẻ. 1.12

Answer: 2. desktop computer

Chương trình mà dịch từ ngôn ngữ cấp cao xuống hợp ngữ. 1.13

Answer: 15. compiler

1.14 Chương trình mà chuyển từ hợp ngữ thành lệnh nhị phân/mã máy.

Answer: 21, assembler

Ngôn ngữ cấp cao cho xử lý dữ liêu thương mai. 1.15

Answer: 25, cobol

1.16 Ngôn ngữ nhị phân mà bộ xử lý có thể hiểu.

Answer: 19. machine language

Các lênh mà các bô xử lý có thể hiểu. 1.17

Answer: 17. instruction

1.18 Ngôn ngữ cấp cao cho tính toán khoa học.

Answer: 26. fortran

1.19 Ngôn ngữ mô tả lệnh nhị phân (mã máy) của máy tính thông qua kí hiệu biểu diễn

Answer: 18. assembly language

1.20 Chương trình làm nhiệm vu giao tiếp giữa chương trình người dùng cấp cao và phần cứng, cung cấp các dịch vu khác nhau và các chức năng giám sát.

Answer: 14. operating system

Phần mềm hoặc các chương trình được phát triển bởi các người dùng. 1.21

Answer: 24. application software

Số nhi phân (có giá tri 0 hoặc 1) 1.22

Answer: 16. bit

Lớp phần mềm giữa phần mềm ứng dụng và phần cứng mà chứa hệ điều hành và 1.23 các trình biên dịch.

Answer: 23. system software

1.24 Ngôn ngữ cấp cao được sử dụng để viết ứng dụng và phần mềm hệ thống.

Answer: 20. C

1.25 Dạng ngôn ngữ linh động (có thể chạy trên nhiều nền tảng khác nhau), có thể kết hợp giữa từ và các công thức đại số toán học và phải được biên dịch sang hợp ngữ trước khi chạy trên máy tính

Answer: 22. High-level language

1.26 10¹² byte hoặc 2⁴⁰ byte. Answer: 6. Terabyte

Bài 2.

2.1 Cho một màn hình màu sử dụng 8 bit để hiển thị một màu cơ bản (đỏ (Red), xanh lá (Green), xanh lơ (Blue)) trong mỗi pixel với độ phân giải 1280×800 pixel. Hãy cho biết độ lớn nhỏ nhất của bộ đệm để có thể chứa một khung ảnh?

Answer: $1280 \times 800 \times 3 \times 8 = 24576000 \text{ bits} = 3072000 \text{ bytes} = 3 \text{ Mbyte}$

2.2 Cùng với dữ liệu câu 2.1, nếu một máy tính có bộ nhớ chính là 2048 Mbyte, nó có thể chứa tối đa bao nhiêu khung ảnh, giả sử bộ nhớ không chứa gì khác?

Answer: 2048/3= 683 (frames)

2.3 Một máy tính đã kết nối với một mạng Ethernet với tốc độ 1Gb/Gbit (giagabit) cần gửi tệp (file) có dung lượng 256 KB. Hãy cho biết cần bao nhiều thời gian để hoàn thành?

Answer: Tốc độ mạng: 1 gigabit/s = 125 Mbyte/s

Kích thước file: 256 Kbyte = 0,256 Mbyte

Thời gian truyền 0.256 Mbyte = 0.256/125 = 2.048 ms

2.4 Bảng cho biết tốc độ đọc đối với mỗi loại bộ nhớ:

	Cache	DRAM	Flash Memory	Magnetic Disk
a.	5ns	50 ns	5 μs	5 ms
b.	7ns	70ns	15 μs	20 ms

Giả sử có một file nào đó lưu trong bộ nhớ cache và tốn tổng cộng 2µs để đọc, hỏi nếu file đó lưu trong DRAM hoặc Flash Memory hoặc Magnetic Disk thì tốn bao nhiêu giây để đọc.

Answer: $1 \text{ms} = 1000 \, \mu \text{s} = 1000000 \, \text{ns}$

a. Cache: $2 \mu s = 0.000002 s$

DRAM: $20 \mu s = 0.00002s$

Flash Memory: $2000 \,\mu s = 0.002s$

Magnetic Disk: 2s

b. Cache: $2 \mu s = 0.000002 s$ DRAM: $20 \mu s = 0.00002s$

> Flash Memory: $4285.71 \mu s = 0.00428571s$ Magnetic Disk: $5714285.71 \mu s = 5.71s$

Bài 3. Cho 3 bộ xử lý P1, P2 và P3: cùng chạy một tập lệnh với các tần số xung clock và CPI được cho như bảng bên dưới.

Bộ xử lý	Clock Rate	CPI
P1	2 Ghz	1.5
P2	1.5 Ghz	1.0
Р3	3 Ghz	2.5

3.1 Bô xử lý nào có hiệu suất cao nhất dưa theo tiêu chí số lệnh thực thi trong 1 giây (IPS) và số triều lênh thực thi trong một giây (MIPS)?

Answer: IPS:

- $(P1) = \text{clock rate} / CPI = 2x10^9/1.5 = 1.3 x10^9$
- $(P2) = \text{clock rate} / \text{CPI} = 1.5 \times 10^{9} / 1 = 1.5 \times 10^{9} \rightarrow 1^{\text{st}}$
- $(P3) = \text{clock rate} / CPI = 3 \times 10^{9}/2.5 = 1200000$

MIPS:

- $(P1) = \operatorname{clock} \operatorname{rate} / (\operatorname{CPIx}10^6) = 2 \times 10^9 / 1.5 \times 10^6 = 1.3 \times 10^3$
- $(P2) = \text{clock rate} / (CPIx10^6) = 1.5 \times 10^9 / 1 \times 10^6 = 1.5 \times 10^3 \rightarrow 1^{st}$
- $(P3) = \text{clock rate} / (CPIx10^6) = 3 \times 10^9 / 2.5 \times 10^6 = 1.2 \times 10^3$
- 3.2 Nếu các bộ xử lý chạy 1 chương trình nào đó hết 10 giây, tìm tổng số chu kì và tổng số lượng lệnh tương ứng.

Answer:

(P1):

Number of clock cycles = clock rate x execution time = $2x10^9 \times 10 = 2x10^10$

Number of instructions = number of clock cycles $/\text{CPI} = 2 \times 10^{10} / 1.5 =$ 4/3x10^10(instructions)

(P2):

Number of clock cycles = clock rate x execution time = $1.5 \times 10^9 \times 10 = 1.5 \times 10^{10}$

Number of instructions = number of clock cycles $/CPI = 1.5 \times 10^{10/1} = 1.5 \times 10^{10/1}$ 1.5x10¹0(instructions)

(P3s):

Number of clock cycles = clock rate x execution time = $3x10^9$ x $10 = 3x10^10$

Number of instructions = number of clock cycles $/CPI = 3x10^10/2.5 =$ 1.2x10¹0(instructions)

3.3 Nếu chúng ta cố giảm 30% thời gian thực thi sẽ dẫn tới việc tăng 20% CPI. Nếu vậy, tần số xung clock mới của từng bô xử lý tương ứng phải là bao nhiệu?

Answer::

 $CPI m\acute{o}i = CPI c\~u + CPI c\~u x20\%$

Lưu ý: sử dụng dữ liệu ở câu 3.2

 \rightarrow P1= 1.8

P2 = 1.2P3 = 3

Execution time $m\acute{o}i = Execution$ time $c\~u - Exuction$ time $c\~u \times 30\% = 7s$

Clock rate = $(number of instructions \times CPI) / execution time$

 \rightarrow P1= (4/3x10^10x 1.8) /7 = 3428571429 Hz = 3.43 GHz

 $P2= (1.5 \times 10^{10} \times 1.2) / 7 = 2571428571 Hz = 2.57 Ghz$

 $P3 = (1.2 \times 10^{10} \times 3) / 7 = 5142857143 Hz = 5.14 Ghz$

Các câu bên dưới sử dụng dữ liệu ở bảng sau.

Processor Rate	Clock	No. Instructions	Time
P1	2 GHz	20.109	7s
P2	1.5 GHz	30.10 ⁹	10s
P3	3 GHz	90.109	9s

3.4 Tìm IPC (số lênh được thực hiện trong một chu kì – instruction per cycle) cho mỗi bộ xử lý.

Answer: IPC = 1/CPI = 1/ (time x clock rate/ number of instructions) = number of instructions / time x clock rate

P1 = 1.43

P2 = 2

P3 = 3.33

3.5 Tìm tần số xung clock mới cho P2 để P2 có thể giảm thời gian thực thi bằng P1. Answer:

clock rate mới = number of instructions x CPI / execution time mới

clock rate $c\tilde{u}$ = number of instructions x CPI / execution time $c\tilde{u}$

clock rate mới / clock rate cũ= time cũ/ time mới

→ clock rate mới = 2.14 GHz

3.6 Tìm số lương lệnh cho P2 mà giảm thời gian thực thi của nó tới bằng của P3.

Answer:

number of instructions mới = clock rate x execution time mới/ CPI

number of instructions $c\tilde{u} = clock$ rate x execution time $c\tilde{u} / CPI$

number of instructions mới /number of instructions cũ= execution time mới/

execution time cũ

→ Number of instructions mới= 2.7 x 10^10 instructions

Bài 4.

Xét 2 cách hiện thực khác nhau của cùng kiến trúc tập lệnh lên hai bộ xử lý P1 và P2. Có 4 lớp lệnh: A, B, C và D. Tần số xung clock và CPI của mỗi cách thiết kế được cho như bảng bên dưới.

Bộ xử lý Clock rate C	CPI Class A CPI Class B	CPI Clas	CPI Class C	CPI Class D
-----------------------	---------------------------	----------	-------------	-------------

P1	1.5 Ghz	1	2	3	4
P2	2 Ghz	2	2	2	3

4.1 Cho một chương trình với 10⁶ lênh được chia thành các lớp sau: 10% lớp A, 20% lớp 9B, 50% lớp C và 20% lớp D. Cách hiện thực nào sẽ chạy nhanh hơn (hay bộ xử lý nào sẽ chay nhanh hơn) với chương trình này?

Answer: Class A có 100000, Class B có 200000, class C có 500000, class D có 200000

P1:

A: 1/15000

B: 1/3750

C: 1/1000

D: 1/1875

→ 7/3750=0.0018s

P2:

A: 1/10000

B: 1/5000

C: 1/2000

D: 3/10000

→ 11/10000=0.0011s

→ P2 nhanh hon

4.2 Tìm CPI chung/trung bình của mỗi bô xử lý với chương trình trên?

Answer:

 $CPI(P1) = clock rate x time / number of instruction = 1.5x10^9 x 7/3750 / 10^6 = 2.8$ CPI (P2) = clock rate x time / number of instruction = $2x10^9 \times 11/10000 / 10^6 = 2.2$

4.3 Tìm tổng số chu kì xung clock của chương trình trên P1 và P2.

Answer:

P1: Number of clock cycle = clock rate x execution time = $1.5 \times 10^9 \times 7/3750 = 2800000$

P2: : Number of clock cycle = clock rate x execution time $2x10^9 \times 11/10000 = 2200000$

4.4 Giả sử rằng lệnh toán học (Arith) cần 1 chu kì; đọc dữ liện từ bộ nhớ (Load) và ghi dữ liêu vào bô nhớ (Store) trong 5 chu kì; các lênh nhánh (Branch) trong 2 chu kì. Tìm thời gian thực thi của một chương trình chạy trên bộ xử lý 2 GHz? Biết số lệnh từng loại trong chương trình chay như bảng:

Arith	Store	Load	Branch	Total
500	50	100	50	700

Answer: execution time = number of instructions x CPI / clock rate

 $= 500 + 50 \times 5 + 100 \times 5 + 50 \times 2 / 2 \times 10^{9}$

 $= 675 \times 10^{\circ} - 9 \times 10^{\circ}$

Vì hàng trên là số lệnh x CPI, mà CPI là chu kì clock chạy 1 lệnh, do đó sẽ tương đương với tổng số chu kì clock của từng loại chương trình (tức là mỗi loại chương trình có n lênh, n lênh đó x chu kì của từng lênh)

4.5 Tìm CPI cho chương trình trên.

Answer: CPI = clock rate x execution time / number of instructions

$= 2x10^9 \times 675x10^-9 / 500 + 50 \times 5 + 100 \times 5 + 50 \times 2 = 1.92$

4.6 Nếu số lượng của các lệnh load có thể giảm một nửa, chương trình tăng tốc bao nhiêu lần (speedup) và CPI mới của chương trình là bao nhiêu?

Answer: execution time mới = number of instructions x CPI / clock rate = $(500+50 \times 5+50 \times 5+50 \times 2)/2 \times 10^{9}$ = 550×10^{-9} s

Speed up = execution time $c\tilde{u}$ / execution time $m\dot{o}i = 1.23$ lần

CPI mới = clock rate x execution time mới / number of instructions mới

 $= 2x10^9 \times 550x10^-9s / 650 = 1.69$

Bài 5.

Xét 2 cách thiết kế và hiện thực khác nhau (bộ xử lý P1 và P2) của cùng một tập lệnh. Có 5 lớp lệnh (A, B, C, D và E) trong tập lệnh. Tần số xung clock và CPI của mỗi lớp được cho như bảng dưới.

		Clock	CPI	CPI	CPI	CPI	CPI
		Rate	Class A	Class B	Class C	Class D	Class E
Cân o	P1	1.0 GHz	1	2	3	4	3
Câu a	P2	1.5 Ghz	2	2	2	4	4
Cân b	P1	1.0 GHz	1	1	2	3	2
Câu b	P2	1.5 Ghz	1	2	3	4	3

5.1 Khi một máy tính thực thi bất kỳ chuỗi lệnh nào, nếu nó đạt một tốc độ nhanh nhất thì máy tính được xem là đạt hiệu suất đỉnh điểm (peak performance)

Tính số lương lênh thực thi trong 1 giây khi P1 và P2 đạt hiệu suất đỉnh điểm.

Answer:

a. Hiệu suất đỉnh điểm của P1 xảy ra chỉ khi P1 chạy một đoạn lệnh mà tất cả các lệnh đều nằm trong lớp A vì A có CPI nhỏ nhất.

Execution time = number of instructions x CPI / clock rate

- \Leftrightarrow 1 = number of instructions / 10^9
- \Leftrightarrow number of instructions = 10^9 instructions

Same goes with P2 hiệu suất cao nhất của P2 xảy ra chỉ khi P2 chạy một đoạn lệnh mà tất cả các lệnh đều nằm trong lớp A, lớp B hoặc lớp C, vì đều có CPI nhỏ nhất.

Execution time = number of instructions x CPI / clock rate

- \Leftrightarrow 1 = number of instructions x2 /1.5 10^9
- \Leftrightarrow number of instructions = 1.5x10^9 /2 = 0.75x10^9 instructions
 - b. Hiệu suất đỉnh điểm của P1 xảy ra chỉ khi P1 chạy một đoạn lệnh mà tất cả các lệnh đều nằm trong lớp A hay B vì chúng có CPI nhỏ nhất.

Execution time = number of instructions x CPI / clock rate

- \Leftrightarrow 1 = number of instructions / 10^9
- \Leftrightarrow number of instructions = 10^9 instructions

Same goes with P2 hiệu suất cao nhất của P2 xảy ra chỉ khi P2 chạy một đoạn lệnh mà tất cả các lệnh đều nằm trong lớp A, vì nó có CPI nhỏ nhất.

```
Execution time = number of instructions x CPI / clock rate
\Leftrightarrow 1 = number of instructions /1.5 10^9
\Leftrightarrow number of instructions = 1.5x10^9 instructions
5.2 Nếu số lệnh cần thực thi của một chương trình được chia đều cho các lớp lệnh, ngoại
trừ lớp lệnh A có số lệnh gấp đôi các lớp lệnh khác. Máy tính nào chạy nhanh hơn và
nhanh hơn bao nhiêu lần?
Answer: Gọi x là số lệnh cần thực thi của chương trình
       B = C = D = E = y/6
       A = v/3
   a) P1:
number of instruction x CPI: A = y/3, B = y/6x2=y/3, C = y/6x3=y/2, D=y/6x4=2y/3,
E=y/6 x3 = y/2
       \rightarrow7y/3
   \rightarrow Execution time = number of instruction / clock rate = 7v/3 / 10^9=2.33x10^-9s
P2:
number of instruction x CPI: A = y/3x^2 = 2y/3, B = y/6x^2 = y/3, C = y/6x^2 = y/3,
D=y/6x4 = 2y/3, E=y/6x4 = 2y/3
       \rightarrow 8y/3
       -> Execution time=number of instruction/clock rate =8y/3/1.5x10^9= 1.77x10^-9s
    \rightarrow P2 chay nhanh hơn và nhanh hơn gấp 2.33/1.77 = 1.3 lần
   b) P1:
number of instruction x CPI: A = y/3, B = y/6, C = y/6x2=y/3, D=y/6x3=y/2, E=y/6
x^2 = y/3
       \rightarrow 5 \text{v/3}
    \rightarrow Execution time = number of instruction / clock rate = 5y/3 / 10^9 = 1.67 \times 10^-9 \text{s}
number of instruction x CPI: A = y/3, B = y/6x2 = y/3, C = y/6x3 = y/2, D = y/6x4 = 2y/3,
E = y/6 x3 = y/2
       \rightarrow 7y/3
       -> Execution time=number of instruction/clock rate =7y/3 /1.5x10^9= 1.55x10^9s
    → P2 chay nhanh hơn và nhanh hơn gấp 1.67/1.55 = 1.08 lần
5.3 Nếu số lương lênh cần thực thi của một chương trình được chia đều cho các lớp lênh,
ngoại trừ lớp E có số lênh gấp đôi các lớp lênh khác. Máy tính nào chay nhanh hơn và
nhanh hơn bao nhiều lần?
Answer: Goi x là số lênh cần thực thị của chương trình
       B = C = D = A = y/6
       E = y/3
       a) P1:
number of instruction x CPI: A = y/6, B = y/6x2=y/3, C = y/6x3=y/2, D=y/6x4=2y/3,
E = y/3 x3 = y
       \rightarrow 8v/3
    \rightarrow Execution time = number of instruction / clock rate = 8y/3 / 10^9=2.67x10^-9s
```

number of instruction x CPI: $A = y/6x^2 = y/3$, $B = y/6x^2 = y/3$, $C = y/6x^2 = y/3$, $D = y/6x^4$

=2y/3, E=y/3 x4=4y/3

- **→** 3y
- -> Execution time=number of instruction/clock rate = $3y/1.5x10^9=2x10^-9s$
- → P2 chạy nhanh hơn và nhanh hơn gấp 2.67/2 = 1.335 lần
 - b) P1:

number of instruction x CPI: A = y/6, B = y/6, C = y/6x2=y/3, D=y/6x3=y/2, E=y/3 x2=2y/3

- $\rightarrow 11 \text{y/6}$
- \rightarrow Execution time = number of instruction / clock rate = $\frac{11y}{6} / \frac{10^9}{10^9} = 1.83 \times \frac{10^9}{9}$

P2:

number of instruction x CPI: A = y/6, $B = y/6x^2 = y/3$, $C = y/6x^3 = y/2$, $D = y/6x^4 = 2y/3$, $E = y/3 \times 3 = y$

- \rightarrow 8y/3
- -> Execution time=number of instruction /clock rate=8y/3 /1.5x10^9= 1.77x10^9s P2 chay nhanh hon và nhanh hon gấp 1.83/1.77 = 1.03 lần

Bảng dưới cho biết sự phân chia số lượng lệnh theo nhóm lệnh của 2 chương trình khác nhau. Sinh viên sử dụng dữ liệu này cho các câu bên dưới để tìm hiểu sự ảnh hưởng đến hiệu năng của một bộ xử lý MIPS.

(MIPS ở đây là tên một bộ xử lý mà sinh viên sẽ học trong chương 2 của môn này, không phải là IPS hay MIPS, tức triện lệnh trên giây)

	Số lệnh					
	Compute	Load	Store	Branch	total	
Program 1	1000	400	100	50	15500	
Program 2	1500	300	100	100	1750	

5.4 Giả sử rằng lệnh tính toán (Compute) mất 1 chu kì, lệnh đọc dữ liệu từ bộ nhớ (Load) và ghi dữ liệu vào bộ nhớ (Store) mất 10 chu kì và lệnh rẽ nhánh (Branch) mất 3 chu kì. Dựa vào bảng dữ liệu trên hãy tính thời gian thực thi của một bộ xử lý MIPS 3 GHz.

Answer:

Execution time(Program 1) = number of instructions x CPI / clock rate = $1000+400x10+100x10+3x50/3x10^9 = 2.05x10^-6s$ Execution time(Program 2) = number of instructions x CPI / clock rate = $1500+300x10+100x10+3x100/3x10^9 = 1.93x10^-6s$

5.5 Giả sử rằng lệnh tính toán (Compute) mất 1 chu kì, lệnh đọc dữ liệu từ bộ nhớ (Load) và ghi vào bộ nhớ (Store) mất 2 chu kì và lệnh rẽ nhánh (Branch) mất 3 chu kì. Dựa vào bảng dữ liệu trên hãy tính thời gian thực thi của một bộ xử lý MIPS 3GHz.

Answer:

Execution time(Program 1) = number of instructions x CPI / clock rate = $1000+400x2+100x2+50x3/3x10^9=7.17x10^-7s$

Execution time(Program 2) = number of instructions x CPI / clock rate = $1500+300x2+100x2+100x3/3x10^9=8.67x10^-7s$